

Lietuvos
Nacionalinė
spaudos
reklamos
biuro
1

Alp(2012)46

TĖVIŠKĖS ALDAI

Nr 23 (1714) 1990 m. birželio mėn. 26 d.

XXXV METAI

Melbourne

LIETUVOS KOVOS GINKLAI

Sėkmingam užbaigumui kelio į laisvę, Lietuva turi du ginklus: sumanią valstybės administraciją ir realizmą pagrįstą politiką.

Mūsų šalis atsilaike prieš Maskvos blokadą nekaptuliuavus dėl niekur nematyto mūsų tautos solidarumo ir išvermės ir taip pat dėl sumanaus administravimo likusių menkų krašto rezervų. Atgavus nepriklausomybę ar bent ekonominį savarankiškumą, administracijai teks iššluoti visas sovietinės sistemos paliktas šiukšles, paliekant tik tai, kas yra naudinga kraštui. Sunkus bus gydymas okupanto padarytų žaizdų lietuviškai dvasiai. Girtuokliavimas, tinginiavimas, nesąžiningumas, žodžio nelaikymas ir oportunistas tai ydos reikalingos skubaus jų pašalinimo. Tam reikės gabių valstybės vyrų ir energingos vyriausybės su tvirtu tautos užnugariu.

Kuo Lietuva greičiau paleis į darbą, kraštui ir eksportui reikalinga modernią industriją ir sumodernins žemės ūkį, tuo ji lengviau prasivers į užsienio, ypač Rytų Europos rinką. Laisvas turizmas be Maskvos ir KGB kišimosi, galėtų būti stambus užsienio valiutos šaltinis. Reikia tik sumoderninti Vilniaus ar Kauno aerodromą, kad jie tiktų didelių lėktuvų sustojimui ir aptarnavimui.

Šiais metais turėsime išimtinai gerą javų derlių, kurio nuėmimas prasidės jau už poros savaitių. Lietuva greičiausiai galės padidinti maisto produktų eksportą kokia 25-30%. Tai būtų gera laisvesnio gyvenimo ekonominė pradžia.

Diplomatines mūsų krašto galimybes buvo iki šiol labai ribotos. Dabar jau atsiveria platesnis kelias, kai Maskva aplinkybių, ne Vašingtono, buvo priversta pradėti derėtis su Vilnium. Jau žinom Kremliaus palinkimą apgaudinėti. Dėl to derybinės komisijos sudėtis yra labai svarbi. Į ją turi įeiti gabiausi mūsų diplomatiniai-politikai ir ekonomistai, kad išgautumėm kiek galima daugiau iš Maskvos, kuri jau nėra obsoliatinio padiktavimo pozicijoje.

Jau visiems yra aišku, kad Vakarai mums praktiškai visai nepadėjo ir nežada padėti, kol mes patys išsikovosim krašto nepriklausomybę. Galim skaitytis tik su Vakarų ekonomine ir technologine pagalba, kai turėsime savystoviją valstybę. Norim ar ne, mums lieka ieškoti Lietuvos klausimo išsprendimo Rusijoje, kaip anksčiau buvo įspėta būv. už r. ministro Urbšio ir kitų pramatančių padėti politikų. Iki šiol prez. Gorbačiovas kartojo, kad be nepriklausomybės atstatymo atšaukimo, tai yra be mūsų tautos kapituliacijos, jis su Vilnium visai

Rašo Dr. Jonas Kunca

nekalbėsias. Įvyko netikėta jo metamorfozė: staiga jis sutinka tartis. Atrodo, kad beviltiškumo ir kapituliacijos pavojus praėjo, tapus Yeltsin'ui-aršiam Gorbačiovo priešui, Rusų Federacijos prezidentu. Kremliaus vadas pajuto, kad gali likti maršalu be armijų ir pasidarė demokratiškesnis. Kai kurių atvažiavusių Lietuvos diplomatų žodžiais, tas bausis žmogus Yeltsinas, atsitiktinai, tikriausiai be intencijos, išgelbėjo Lietuvą nuo kapituliacijos. Dabar yra mūsų eilė diplomatiškai išnaudoti šią netikėtą progą Lietuvos labui be susidėjimo su viena ar kita puse.

Lietuvos politikos pastangos turi būti nukreiptos šiuo momentu į Rytus. Vakaruose šiuo metu nėra ko tikėtis. Paimkim kad ir Australiją. Tai daugiasiai Lietuvą užstoja šalis esanti mūsų pusėje, bet ne dėl delagacijų atvykimų ar atstovų paskyrimų. Tai atsiekė Australijos Lietuvos Bendruomenė per jos ilgų metų pozityvią veiklą šitoj šalyj. Australija tikriausiai bus viena iš pirmųjų, kuri pripažins nepriklausomą Lietuvą, bet tik po to, kai Maskva ar Vašingtonas ją tokia pripažins. Vilniui tai gal sunkiau suvokiama. Gal dėl to, nepasitarus su mūsų Bendruomenės vadovais, nei, kas svarbiausia, su Australijos valdžia, ji paskyrė savo reprezentantą čia. Tuo nemalonai nustebino australus, kurie nieko nenori žinoti apie atstovus ir garbės konsulus, kol nebus pripažinta Lietuvos valstybė.

Toks vienašališkas atstovo paskyrimas parodė politinio subtilumo stoką ir suglumino australų valdžią, kuri nei jo pageidauja nei nori pripažinti ir nežino su kuo toliau kalbėtis apie Lietuvos problemas: su tuo atstovu, su Lietuvos Bendruomenės vadovybe ar su Pabaltiečių Taryba. Suglumino ir mūsų Bendruomenę. Ji nežino, ar jai dar reikia rūpintis politiniais Lietuvos reikalais. Gal tas vyriausybės atstovas viską padaro ir padarys? Tarp kita ko, nėra taktiška nei naudinga kalbėti desimčia balsų, jei norim ko pasiekti.

Kyla klausimas apie paskirto atstovo užduotį. Ar jį galiavo mūsų vyriausybė be reikalo viešai pulti Lietuvos Laisvės Lygą ir ministerių pirm. pavaduotąją Brazauską, čia užsieny ir dar spaudoj? Viena, A. Brazausko pareiškimas užsieny, kad dėl sovietinės blokados greit baigsis skystas kuras Lietuvoj, yra teisingas ir reikalingas. Pasauliui reikia skelbti blokados daromą žalą, jei norim rasti pagalbos. Tą pati

pareiškė ir K. Prunskienė jos kelionėj. Antra, ne vietoj vyriausybės paskirtam atstovui kritikuoti tos vyriausybės aukštą narį. Vietoj skubėti su atstovų skyrinėjimų prieš tam tinkamą momentą, reikėtų daugiau pagalvoti apie kandidatų diplomatinės kvalifikacijos.

Siųstj Australiją per dažnai delegacijas vos pranešus Lietuvos Bendruomenės Krašto Valdybai per telefoną, kad jas priimtų, yra neproduktinga. Diplomatinė misija turi būti gerai suplanuota, vykti esant rimtam reikalui ir tinkamu momentu. Na, ir jos kelionės bilietai turėtų būti pilnoj tvarkoj. Parodyti australam, kad mes esam civilizuoti, nėra tikslas pateisinantis gana dideles išlaidas, kurias apmoka išievių bendruomenė. Tarp kita ko, diplomatija neturi būti pamiršta ir susitinkiant su išieviais.

Per dažnų delegacijų atvykimas nėra naudingas. Po prieš pora mėnesių buvusios skaitlingos mūsų parlamentarų delegacijos, kurią perėmė valstybės galva ir ministriai bei politikai, atvykusi nauja misija jau nesurado tokio priėmimo. Vos ne vos vieną iš jos priėmė min. pirmininkas privačioji audiencijoje, kurią spauda visai neminėjo, taigi, kuri liko nereikšminga. Galų gale, ne delegacijų ir jų pasimatymų skaičius su svetimo krašto politikais, bet atsiėkti realūs rezultatai parodo jų pasisekimą ar ne.

Gaunasi įspūdis, kad bent čia Australijoje, mūsų vyriausybės politiniai žingsniai remiasi privačia subjektyvia informacija ir už tat jie pasižymi nelogišku persistengimu ir skubotumu spręsti dar nepribrendusius dalykus.

Danijos Raudonasis Kryžius numato pasiųsti į Lietuvą savo delegaciją, kuri Vilniuje sieks betarpiškai patirti Lietuvoje susidariusią sanitarinę padėtį po Maskvos paskelbtų ekonominių priemonių. Lietuvos Raudonasis Kryžius prieš kelias dienas kreipėsi į Danijos Raudonąjį Kryžių, prašė pasiųsti į Lietuvą įvairių vaistų - penicilino, insulino, vienkartinio naudojimo švirkštų ir kitko. Mes esame pasirengę pasiųsti į Lietuvą vaistų ir sanitarinių reikmenų, pažymėjo Danijos Raudonojo Kryžiaus pirmininkas Pedersen, jei paaiškės, kad vaistai yra skubiai reikalingi ir kad jų trūkumas yra susijęs su Sovietų Sąjungos prieš Lietuvą paskelbta ekonomine blokada. Pats Danijos Raudonojo Kryžiaus pirmininkas Pedersen numato danų delegaciją palydėti į Lietuvą.

V a r p a i skambėjo už Lietuvos laisvę

Siaurės Amerikos didžiausios katalikų šventovės varpai skambėjo už Lietuvos laisvę. Lietuviam prašant, Nekaltai Pradėtosios tautinės šventovės Vašingtone varpai skambėjo keturias minutes, tuo būdu išreiškiant solidarumą Lietuvos žmonėms ir paliudijant, kad amerikiečiai katalikai remia jų viltis susilaukti laisvės. Didžiojoje Vašingtone katalikų šventovėje, kaip žinoma, yra įrengta Šiluvos Sventiausios Mergelės Marijos koplyčia. Toje koplyčioje šiomis dienomis buvo kalbama Rožinio malda už Lietuvą. Visose Vašingtone bažnyčioje Mišių metu bus specialiai meldžiamasi Lietuvos intencija. Pažymėtina, kad šiomis dienomis už Lietuvos laisvę, varpai skambėjo ir kitose katalikų ir kitų krikščionių Vašingtone bažnyčiose: Episkopų Trijų Karalių bažnyčioje, ukrainiečių bažnyčioje ir Vašingtone šv. Mato katedroje.

Taip pat Vašingtone, lietuviai drauge su estais ir latviais, surengė budėjimą prie Sovietų Sąjungos ambasados. Buvo susirinkę apie šimtą žmonių ir nemažai amerikiečių žurnalistų. Budėjimas vyko pagal Vilniuje surengtos sveigos pavyzdį, pradedant žvakučių uždegimu ir penkiolikos minučių susikaupimu ir baigiant Lietuvos himnu, giesmių „Lietuva brangi“ ir „Marija, Marija“ sugiedojimu. Demonstrantai iškėlė plakataus su užrašu „Laisvės Lietuvai“ ir kitais lozungais, laikė Lietuvos trispalves, kurios buvo perrištos juodais kaspinais. Budėjimui pasibaigus, jo dalyviai nutygiavo į netoli esančią švento Mato katedrą, kur įvyko Mišios už Lietuvos nepriklausomybę. Mišias aukojęs amerikietis kunigas Warren savo žodyje pakartotinai išreiškė solidarumą lietuviai tautai, kovojančiai už laisvę. LRTV

Moldavija pripažino nepriklausomą Lietuvą

Moldavijos tarybų socialistinės respublikos Aukščiausioji Taryba pripažino nepriklausomą Lietuvos respubliką. Iš 374-rių Moldavijos Aukščiausiosios Tarybos deputatų, balsavimuose dėl nepriklausomos Lietuvos respublikos pripažinimo dalyvavo 232 deputatai. Iš jų 194-ri balsavo už, 29 prieš ir 9 susilaukė. Moldavija yra pirmoji vadinama sovietinė respublika suteikianti pripažinimą atsikūrusiai nepriklausomai Lietuvai. Iki šiol tikta Estija ir Latvija pripažino atkurta nepriklausomą Lietuvą. Moldavijos Aukščiausioji Taryba taip pat nusprendė užmegzti su Lietuva tiesioginius diplomatinius, ekonominius, politinius ir kultūrinius ryšius. Tam tikslui Moldavija ir Lietuva pasikeis nuolatinėmis misijomis Vilniuje ir Kišiniove. Kaip pastebi užsienio spaudos agentūros, Moldavijos sprendimas pripažinti nepriklausomą Lietuvą ir su ja užmegzti tiesioginius ryšius, yra smūgis Gobračiovui ir jo pastangom ekonominiai izoliuoti Lietuvą. Spaudos agentūros primena, kad taip pat naujai išrinktas Rusijos respublikos prezidentas Jeltsinas numato aplenkti centrinę valdžią ir užmegzti tiesioginius santykius su Lietuva ypač ekonominėje plotmėje. LRTV

ATVIROMIS BURNOMIS

Laiškai iš Lietuvos

Ilgus dešimtmečius, nuo bolševikų okupacijos pradžios, mūsų tautiečių Lietuvoje burnos buvo uždarytos, tiksliau „užrakintos“ dėl visiemis gerai žinomų priežasčių. Tačiau dabar, atgimimo laikais, lietuviai prašneko. Ilgai tylėję dabar garsiai kalba. Lietuvos formalioje ir neformalioje spaudoje paskelbta daugybė idomių atvirų rašinių - spauda nenuobodi, yra ką skaityti. Ir laiškai iš Lietuvos kitoki. Visi, kas turime ten artimųjų, laiškus gauname, skaitome. Šių eilučių autoriui rūpi drauge su skaitytojais jų mintimis pasidalinti. O laiškų daugybė. Taigi tik viena kita ištraukėlė iš jų. Pasiskaitykite.

Vienas tautietis iš Vilniaus rašo: „Per ištisus dešimtmečius pas mus buvo niekinamas žmogus, darbas, sąžinė, todėl nereikia stebėtis, kad daugelis jaunų žmonių savyje šį savybių neišsiugdė. Jūs tur būt tai jaučiate, bendraudami su atvažiujančiais į Ameriką, Kanadą, Australiją. Taigi žinokite, kad ne visais atvejais atvažiuoja gerieji. Pirmieji veržiasi ne tie, kuriems tikrai reiktų atvažiuoti. Bet ką gi mes galime padaryti? Toliau jis rašo: Nors perspektyvos pas mus tikrai nelinksamos, bet žmonės ypač lietuviai, ramūs. Niekas nedejuoja, priešingai, tikisi išverti visus sunkumus. Bet griūna Lietuvos ūkis. Neramu dėl socialiniai neapsaugotų žmonių - mažai uždirbančių pensininkų. Dėl to kai kas nepritaria konfrontacijai su Maskva, sako, gal nereikia jos erzinti. Tačiau sustiprėjo lietuviybė, mažiau atvažiuoja į Lietuvą iš Rusijos alkanų ar pusalkanių žmonių apsipirkti ar įsikurti - bijo. Parduotuvėse kol kas yra maisto ir kai kurių kitų prekių. Palyginus su Maskvos parduotuvėmis, mes turtingesni, nors ir blokuojami.“

Skaitant laiškus susidaro įspūdis, kad moterys yra iškalbingesnės. Turime po ranka pluoštą labai įdomių vienos mokytojos (dabar pensininkės) laiškų. Štai jų minčių atranka.

„Nelinksmas Lietuvoje pavasaris, o dar liūdnėsnė vasara, bet žmonės nenusiminę ir pasiryžę išverti ligi galo sakydami, jei motinos net prie Laptevo jūros sugebėjo gyvos išlikti ir dar vaikus išauginti, jei ten prabuvo per šalčius, išskentė badą visokiuose Sibirose, tai čia, savotėvyneje, ko neišverti?“

„Vis dar gyvename viltimis, kad kai atsiraišiosim nuo Maskvos, bus geriau. Bet kur tau atsimazgysi. Tada Amerikai bus sarmata, kad mūsū neparėmė. Žinia, ir mes nenorim, kad Garbačiovas būtų nuverstas. Tada valdžią greičiausia paimtų kariuona ir būtų taip, kaip neseniai Kinijoje, kur tankai traukė studentus.“

„Blokada vis tęsiasi. Garbačiovas

BRONIUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis Čikagoje

žadėjo mus sutriušinti per 3-4 dienas. Bet praėjo kelios savaitės, o mes dar gyvi. Nesvarbu, kad tas trikampis - Bušas, Garbočiovas ir tas vokiečių Kopūstas (Kohl) vėl sutarė mus paaukoti „Europos saugumui užtikrinti“, kaip ir prieš 50 metų. Gal ir pralaimėsime, bet kovojame. Taigi, jeigu mus užsmaugs, tai ne mes būsim kalti, o pasaulio demokratija, ypač Amerika. Bet ne su mumis vienas taip darė ir daro. Ką gi ta „demokratija“ padarė, kad vokiečiai nužudytų žydų, lenkų? O gi nieko. Taigi nenuostabu, kad ir tie 3 milijonai lietuvių niekam nerūpi.“

Grįžtame vėl prie blokados. Mokytoja rašo: „klausiate, iš kur blokados galdynėje gauname benzino? O gi nuvažiuojame į Gudiją, sumokame truputį brangiau ir pripilia. O dar geriau „konvertuojama valiuta“. Tai lietuviška degtinėlė. Už ją gausi benzino iš mėlynsiūlių desant-antininkų, tankistų, raudonsiūlių. Labai gaila tik, kad ir mūsų lietuvieliai gerokai į šią valiutą įmirkę, kaip į balą... Ir nežinia, kokio Valančiaus reiktų šiai bėdai ištaisyti. Turės praieiti gal ne vienas dešimtmetis.“

„Įvedė maisto produktams korteles. Stengiamės pirkti viską, ko reikia ir ko nereikia, bet tik duoda. Tai ir lakstau po krautuves, ilgas valandas prastoviu eilėse, paskui tempiu namo ryšulius. Kadangi mano vyrėlis serga širdies negalavimais, tai visi pristatymai atliekami vienos žmonos, t.y. mano jėga. Tai tokia pensininkės dalia. Nors 45 metai po karo, bet pas mus kortelių sistema. Tai mat, kaip komunistų partijėlė nuvairavo. Neseniai per televiziją pranešė, kad rytuose dar blogiau; sritims už Uralo žemės galo grėšia realus badas. Kaip nors važiuosime į užmiestį prisirinkti šakaliukų. Juk blokada gali užsitęsti - ką gali žinoti, ką tie raudonsiūliai padarys.“

„O lietuviai vis dar taikstosi besočiai Maskvai. Nors Maskva visa sulaiko, kad tik ką mums siūncia iš kitų sovietijos vietų ar užsienio, o mūsų šalis vis sąžiningai vykdo „senus įsipareigojimus“. O gal reiktų šitaip: neduosi naftos, dujų, negausi iš mūsų mėsos, dešrų, kumpių, sviesto, sūrių. Ale nelengva tą slobiną pabaidyti. Bus jam blogai, tai Amerika ir kitos Vakarų šalys kyštels jam grūdų, konservų, duos dolerių, markių. Taigi Maskva vėl sustiprės ir vėl mus muš.“

Dabar apie laiškus, knygų siuntas. Visi, kurie palaikome ryšius su tautiečiais Lietuvoje, jaučiamės, kad su paštu - netvarka. Apie tai

mokytoja rašo: „Sventoji Rusija niekaip negali atsisakyti - nežino kur dėti milijoninės šnipukų armijos. Jos nosys kišamos ir toliau, ne tik į laiškus, bet į siunčiamas knygas, siuntinius. Štai prieš keletą dienų gavau Jūsų siūtų religinių knygų pakietėlį. Knygelės gražios, bet tikrintojų sudraskytos. Beje, pas mus kalbama, kad nenucina dalis tų laiškų, kur jūs rašydami užrašote tik Lithuania, o nepridedate USSR. Sako, kad yra pašto tarnautojų stalinistų, kurie tokius laiškus vietoje naikina. Bet savo akimis nemačiau. Taip pat nežinau, ar šis mano laiškas pasieks jus. Greičiausia guls į ir šiaip jau storą asmenišką bylą, kuri yra tam tikruose rūmuose Gedimino gatvėje. Šie rūmai garsūs: patikimai tarnavo vokiečių gestapui, dabar raudoniesiems. O tokiom gražiais vardais gatvėmis apjuost: Vasario 16, Aukų, Gedimino.“

Mes išveivijoje dažnai esame linkę visus mūsų tautos nelaimes rusams suversti. Bet dabar aiškėja, kad rusai rusui nelygū. Ne visi rusai bolševikai, stalinistai. Štai Leningrado miesto taryboje iš 370 jau išrinktų rusų atstovų 65% remia Lietuvą, o 20% dar svyruoja. Posėdžių salėje iškabintas plakatas su įrašu: „Deputatai, pasmerkite Lietuvos blokadą. Blokadą išgyvenę leningradiečiai.“ Mieste buvo renkami parašai po prašymu M. Gorbačioviui, raginančiu nutraukti blokadą. Ten, be ko kita, rašoma: „Leningradiečiai prognozuoja, kad netrukus Kremlius turės daugiau rūpesčių su Maskvos, Leningrado, Sverdlovsko miestų tarybomis, kaip su Pabaltijų.“

Siuo požiūriu mums įdomus Charkovo rusų J. Dambos laiškas, kurio vertimas paskelbtas „Atgimime“. Antraštė: „Aš rusas, man gėda.“ J. Damba, be ko kita, rašo: „Pradėjome šaukti, kad Lietuva Sąjungai skolinga milijardus. Aš, rusas, suprantau, viską atvirščiai: tai mes negalime atsilyginti Lietuvai nei materialinai nei moraline prasme; atsilyginti už visa, ką esane šiai Zemei padarę. Tuo labiau, kad patys šiandien esame elgetos. Jeigu būtume skolingi tik materialiai, tai dar būtų pusė bėdos. Daugiausia, kuo galime šiandien padėti - atpirkti nors nedidelę dalį savo nuodėmių, tai netrukdyti Lietuvai tapti šeimininke savo namuose.“

Padidinta gamtinės dujos Lietuvai. spaudos agentūrų žiniomis, sovietinė valdžia vėl pradėjo dalinai tiekti Lietuvai gamtines dujas - du supusė milijono kubinių metrų per dieną. Informaciją patvirtino Lietuvos vyriausybės komisija ekonominei padėčiai reguliuoti. Komisijos atstovas pažymėjo, kad iš Sovietų Sąjungos vėl gaunamos gamtinės dujos elektremai. Pagal Vakarų pasiekusias informacijas, Ignalinos atominė jėgainė dėl dar nežinomų priežasčių automatiškai nustojo veikti. Sakoma, kad prireiks dviejų dienų kol jėgainė galės vėl pradėti veikti.

Published by Dr. Pranas Dauknyš
18 Henry St., Kensington 3031
President of the Lithuanian
Catholic Federation

ĮVYKIAI

Sovietų veiksmai Lietuvoje. Sovietų Sąjungos generalinis prokuroras Suchariovas atleido iš pareigų Lietuvos respublikos generalinį prokurorą Arturą Paulauską už tariamą „Sovietų Konstitucijos normų pažeidimą“. Po nepriklausomos Lietuvos valstybės paskelbimo Aukščiausioji Taryba paskyrė Paulauską generaliniu prokuroru. Maskva jo nepripažino ir į jo vietą paskyrė teisininką Antaną Petrauską. Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos atstovas pareiškė, kad toks Maskvos sprendimas dar labiau padidina įtampą.

Naktį iš kovo 30 į 31 Sovietų kariai Vilniuje užėmė spaudos centrą, kur spausdinami svarbiausieji Lietuvos laikraščiai ir kiti periodiniai leidiniai. Po kelių valandų sovietinės kariuomenės būriai užėmė Lietuvos nepriklausomos KP-os CK-to pastatą, privertė darbuotojus apleisti įstaigą.

Vilniuje mirė altaristas kun. Vytautas Bronickis, gimęs 1910 metais, kunigu įšventintas 1936-aisiais. Laidotuvių pamaldas įvyko šv. Rapolo bažnyčioje Vilniuje. Mūsų turimomis žiniomis, tai septintasis Lietuvoje ir trečiasis Vilniaus arkivyskupijoje miręs kunigas. Sia proga prašome vyskupijų kurių ir kunigų, kad telegramas apie mirusius kunigus siųstų į Romą ne atskiriems kunigams ar įstaigoms bet tiesiai radiją. Mūsų adresas: Radio Vaticana - Programma Lituanu, 00120 Citta del Vaticano.

Estijos vyriausybė nusprendė sukurti respublikos vidaus reikalų ministerijai pavaldų savanorių korpusą viešajai tvarkai palaikyti. Pagal iš Talino gautas informacijas, per vieną dieną apie tris tūkstančius estų jaunuolių įteikė prašymus įstoti į savanorių korpusą. Jaunolių verbavimas tebevyksta. Estijos vyriausybė nusprendė sukurti savanorių korpusą po to, kai apie tūkstantį penkis šimtus raudonarmiečių ir kitų rusų bandė jėga įsiveržti į Estijos Aukščiausiosios Tarybos rūmus protesto ženklan prieš Estijos nepriklausomybės siekius. Įsiveržiam kelią užkirto ministro pirmininko Saavisar pašaukti estai piliečiai, kurių per labai trumpą laiką prie Tarybos rūmų susirinko kelios dešimtys tūkstančių. Estijoje gyvenantys rusai pagrasino sukurti savajį savanorių korpusą tariamam apsigynimui nuo estų.

Vakarų Europos Sv. Rašto Draugijų Sąjunga praėjusiais metais pasiuntė į S. Sąjungą 338 tūkstančius Senojo ir 508 tūkstančius Naujojo Testamento ir 8-is tūkstančius kitų religinių knygų. Kaip nurodo Šveicarijos Sv. Rašto Draugija, per praėjusius metus į šį kraštą buvo pasiųsta tris kartus daugiau religinių knygų nei 1988 metais. Jų pareikalavimas turėtų padidėti ir ateinančiais metais. Daugiausia knygų, kurias leidžia Visuotinė Sv. Rašto Sąjunga, pasiūncia Vakarų Vokietija, Didžioji Britanija ir Skandinavijos kraštai. Nuo 1988 metų leidžiama įvežti religines knygas į S. Sąjungą. Vakarų Europos Sv. Rašto Draugijų Sąjungos nuomone, sovietinių kraštų tikintiesiems trūksta 20 milijonų šv. Rašto. Todėl per ateinančius metus tikimasi pasiųsti kasmet bent po milijoną Sv. Rašto knygų.

TEVIŠKES AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 376 7355
LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Kazys Mieldažys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$25. Kituose kraštuose \$30. Atskiras numeris 50c. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$1.50. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

Isteriška Gorbymania Amerikoje

Ryšium su Gorbačiovo atvažiavimu į Vašingtoną susitikimui su prezidentu George Bush, visoje Amerikoje prasidėjo tiesiog isteriška Gorbymania ir jo garbinimas. Visam tam sąmyšiui vadovauja įtakinga svetintaučių spauda, televizija ir Amerikos komunistų partija padedant universitetų liberalams, kurie Amerikoje vadovauja kairiajam sparnui.

Gallup Poll institutas pravedė gyventojų apklausinėjimą kas yra geriausias politikas ir žmonijos lyderis. Rezultate 77 procentai visų amerikiečių balsavo už Gorbačiova. Biznieriui išspausdino 5 mil. marškinukų - T-shirts su Gorbačiovo ir Bush paveikslais arba sukryžiuotom Amerikos ir Sovietų Rusijos vėliavom ir užrasu „Aš myliu Gorby - I love Gorby“, ir navius amerikiečiai viską išperko. Vienas dviračių fabrikas pradėjo gaminti Gorby vardo dviračius raudonos spalvos su Gorbačiovo atvaizdu. Pasisekimas nepaprastas, rašo spauda.

Prieš vykdamas į Vašingtoną, Gorbačiovas buvo dviem dienom sustojęs Kanadoje, kur minios žmonių jį džiaugsmingai sutiko. Australijos televizijoje matėme, kaip lietuviai ir estai bandė iškelti savo vėliavas ir plakatus, bet kairiasparnių ir kvailių minia jas nutempė žemin ir suplėšė. Ką reiškia jiems 8 mil. pabaltiečių laisvė jeigu Gorbačiovas siūlo gerą prekybą ir žada išleisti išvažiuoti visus „refuznikus“ į Ameriką.

Per abiejų prezidentų susitikimą Vašingtone, Baltijos tautų laisvės klausimas atrodo buvo visais nesvarstytas arba nustumtas į šalį kaip visiems „gadinantis gerą nuotaiką“. Pabaltijo tautų klausimas atrodo buvo jau nuspręsta Maltos saloje įvykusiame susitikime, kur buvo sutarta, kad Maskva nematys ką Ameriką daro Panamoje, o Vašingtonas negirdės kas darosi Lietuvoje. Turime suprasti, kad Amerika nebėra laisva valstybė ir yra pasidariusi vienos mažos valstybės satelitas ir visi sprendimai yra nutariami ir padiktuojami Amerikai iš svetur.

Gorbačiovas, po pirkimo ir pardavimo derybų Vašingtone, aplankys ir Amerikos provincijas. Numatyta aplankyti Minnesota, Minneapolis ir Kaliforniją. Amerikos spauda rašo, kad Minneapolisio gyventojai įpuolė į tikrą isteriška pasiūtimą kaip geriau priimti svečią. Jam siūloma brangiausios automašinos, geriausi viešbučiai ir atostagų kabinos. Restoranai kviečia išbandyti jų prašmatniausius gardymynus ir jo garbei, ne darbininkai, bet milijonieriai siūlosi suruošti iškilmingos puotas. Minnesotos gubernatorius Rudy Perpich taip pat nepaprastai džiaugiasi svečio vizitu, nes tai pakels jo nusmukusį populiarumą.

Salčiausiai laikosi San Francisko, nes tai yra homoseksualų centras, o jie žino kaip pas sovietus yra traktuojami jų draugai. Gorbačiovas ten aplankys Stanfordo universitetą, Hoover institutą, kur yra laikomas Pirmojo Komunistų Manifesto originalas ir vienintelė išlikusi Pravdos pirmojo numerio kopija.

Amerikos vyriausybės

Rašo Albinas Pocius

pataikavimas Maskvai nuėjo taip toli, kad kaip praneša Elta, valstybės sekretorius Baker planuoja sustabdyti radio transliacijas į Sovietų Sąjungą ir Rytų Europą, kad su savo kalbomis apie demokratizaciją nekeltų sąmyšio rusų užimtuose kraštuose. Amerika planuoja Izraelyje pastatyti keletą naujų radio siųstuvų. Ju tikslas būtų transliuoti žinias kurios nekeltų sąmyšio sovietų pavergtuose kraštuose ir prisidėtų prie pastovumo išlaikymo Rytų Europoje. Izraelyje pastatytas radio stotis apmokės Amerika, bet Amerikos senatoriai negalės jų kontroliuoti, nes tai pažeistų Izraelio suverenumą ir būtų anti-semitinis aktas. Pagal pono Baker supratimą visos transliacijos, kurios remia Baltijos kraštų laisvę ir Lietuvos nepriklausomybę, prisidedančios prie sovietų imperijos „nestalibumo“ ir jos sugrūtavimo. Atrodo, kad juodoji ranka siekia bet kokiomis priemonėmis išgelbti sovietų komunistinę vergų imperiją, paaukuodami keletos milijonų pabaltiečių laisvę.

George Bush ir jo administracija reiškia daug daugiau simpatijų Gorbačioviui ir jo problemoms, negu lietuvių prašymui pripažinti jų nepriklausomybės paskelbimą. Amerikos pareigūnai atvirai kalba, kad norint išlaikyti gerus santikus su Gorbačiovu, trys milijonai lietuvių turės palaukti dar keletą metų su ta savo nepriklausomybe, kad nepagadintu geros prekybos su vergų pirkliais.

Vašingtone, prezidento „patarėjai“ naiviai galvoja, kad pasirašius įvairias prekybos ir ginklų apribojimo sutartis su Maskva, sumažės karinės išlaidos ir

Kopenhagoje žmogaus teisių konferencija

Deputatas Virgilijus Cepaitis ir Pasaulio lietuvių bendruomenės atstovai Gabija Petrauskienė iš Toronto ir Gintė Damušytė iš New Yorko, yra Kopenhagoje, kur dabar vyksta Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencija žmogaus teisių klausimais. Pagal turimas informacijas, į Kopenhagą turėjo atvykti ir trijų Pabaltijo respublikų užsienio reikalų ministrai, Jarmaloje dalyvavę Pabaltijo kraštų viršūnių susitikime. Lietuvių atstovai Cepaitis, Petrauskienė ir Damušytė jau susitiko su kai kurių valstybių delegacijų vadovais, pasimatė su Danijos užsienio reikalų ministru Elemann-Jensen, kuris aiškino, kodėl konferencija atmetė Lietuvos prašymą gauti stebėtojo statusą: esą Lietuva nesulauksianti tam reikiamo visų konferencijos dalyvių pritarimo.

Pažymėtina, kad Albanijos atstovui toks stebėtojo statusas buvo suteiktas, nors, kaip pastebė apžvalgininkai, Albanija yra vienas tų kraštų, kuriuose labiausiai pažeidžiamos žmogaus teisės. Danijos užsienio reikalų ministras, betgi, pasakė lietuviams, kad Danija nepripažįsta Lietuvos

pagėręs amerikiečių ekonomines gyvenimas. Tai visai apgaulingas galvojimas. Jie gerai žino, bet visuomenei to visai neskelbia, kad nuo ginklavimosi pramonės sutauptytas dolerius reikės atiduoti Maskvai, kaip depozitą naujomis paskoloms, kurias Amerika turės duoti, kad išgelbėti savo draugą Gorbačiova nuo visiško bankroto ir imperijos subyrėjimo.

Gorbačiovas dar niekam laisvės nedavė, bet daug kalba apie imperijos demokratizaciją, kad gauti milijonus dolerių iš politiniai naujų amerikiečių ir Vakarų Europos lyderių, kurie pataikaudami Gorbačioviui stumia milijonus žmonių į naują vergiją. Gorbačiovas per visas derybas niekur nepadarė nei vienos nuolaidos niekam, bet iš visų išsiderėjo bilijonines paskolas ir prekybines privilegijas. Tiesa jis pasižadėjo išleisti išvažiuoti visus „refuznikus“ ir už tą mažytę nuolaidą, Amerika turėjo Baltijos tautas išmainyti ant Barabo, prarasdamos savo prestižą ir moralę.

Buvusio prezidento Reagan administracijos pareigūnas Richard, N. Perle pareiškė žurnalistams: „Jei ne respublikonų dešinė ir senatoriai, šiandien Amerika tiesiai parduotų Lietuvą, net nemėgindama to nuslepti kaip dabar. Valstybės sekretorius Baker, dabar pradėjo propagandos akciją, kad suklaidinti amerikiečius ir išgauti iš jų pritarimą Baltijos tautų pardavimui“.

Matome, kad Teherano, Jaltos ir Potsdamo konferencijų išdavimo ir tautų pardavimo dvasia dar tebėra gyva, tačiau mes niekada nenusilenksime prieš vergų pirklus ir okupantus, bet visada reikalavime laisvės mūsų tautai ir Nepriklausomybės Lietuvai.

Jeltsinas ir Vytautas Landsbergis

Jeltsinas Maskvoje primėmė iš Prahos sugrįžusį Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininką Vytautą Landsbergį. Visą valandą užtrukusiam pokalbyje buvo svarstusiam konkrečios galimybės sudaryti tarp Lietuvos ir Rusijos ekonomines ir politines sutartis, stiprinti tarp abiejų respublikų draugiškus santykius. Vytautas Landsbergis pažymėjo, kad jo įsitikinimu Pabaltijo krizės sprendimo galima labiau laukti iš Jeltsino veiksmų negu iš viršūnių susitikimo Vašingtone.

Jeltsino išrinkimas Rusijos federacinės respublikos prezidentu, pasakė Landsbergis, gali padėti ekonomines blokados prieš Lietuvą panaikinimui, nes Jeltsinas jau anksčiau buvo pasmerkęs sankcijų prieš Lietuvą, paskelbimą. Kiek tai liečia viršūnių susitikimą Vašingtone, Landsbergis suabejojo, kad jo dalyviai pajėgs išspręsti Lietuvos krizę, bet pasakė, kad jei krizės sprendimo linkme bus pažengta pirmyn, tai atneš naudos ne tik Lietuvai, bet taip pat ir Sovietų Sąjungai ir visam pasauliui. Landsbergis mano, kad Sovietų Sąjunga neišvengiamai susikls, susidarys nepriklausomų tarp savęs gerus santykius palaikančių bendruomenų sąjunga. LRTV

Lietuvoje įšventinti 19 naujų kunigų

Per Seštines, Kauno arkikatedroje 35-iesiems Kauno Tarpdiecizinės Kunigų Seminarijos auklėtiniams buvo suteikti diakonato šventimai. 19 naujų diakonų buvo įšventinti kunigais. Kauno arkivyskupijai įšventinti 3 nauji kunigai, Vilniaus arkivyskupijai 6 kunigai, po tris kunigus Panevėžio, Telsių ir Vilkaviškio vyskupijoms, Kaišiadorių vyskupijai įšventintas vienas naujas kunigas.

Nors šiuo metu Lietuvos katalikai jau yra atgavę daugiau teisiu, nors mokyklose jau leidžiama dėstyti tikybą, Bažnyčia vis dar susiduria su dideliais sunkumais. Bažnyčiai vystytis pagrindinė kliūtis, tai kunigų stoka. Vien tik per nepilną pirmąjį šių metų pusmetį Lietuvoje mirė 9 kunigai, o praėjusiais 1989-ais metais iš viso mirė 19 Lietuvos kunigų. Kas užims jų vietas, jei šiemet įšventintų kunigų skaičius nepasiekia nė dvidešimties?

Džiaugdamiesi naujai įšventintais kunigais, negalime užmiršti mūsų visų pareigos melstis už dvasinius pašaukimus. Privalome melstis už Lietuvos jaunimą, kad Dievas jam įkvėptų krikščioniškųjų vertybių ir didžiųjų tiesos, teisingumo, tyrumo idealų troškimą; privalome melstis už Lietuvos šeimą, kad kiekviena lietuviška katalikiška šeima būtų savo vaikams „Mažąją Bažnyčią“, pirmąją kunigų seminariją; privalome melstis už Kauno ir Telsių kunigų seminarijas, kad jos būtų pajėgios išauginti Lietuvai naujų kunigų atžalyną, nes - Kristaus žodžiais tariant, - „pjūtis yra didelė, o darbininkų mažą“.

LRTV

Lietuvos vyskupų ir visuomenės atstovų kreipimasis į Tautą

Pasiruošimas Europos vyskupų sinodui

Jau 34 metai Tarybų Sąjungoje legalizuotas abortas. Šis lietuvių tautai primestas įstatymas, - pasikėsinimas į šventą žmogaus teisę gyventi, smurtu prieš pačią nekalčiausią, negalinčią apsiginti žmogišką būtybę, įteisiniamas. Nužudyta negimusi gyvybė ne sugražinamai nusineša ir motinystės šventumą. Simtai tūkstančių ne išvydusių šviesos Lietuvoje, aukos baisiausio genocido vykdomo motinų rankomis, motinų, kurioms prigimties skirta mylėti, saugoti ir ginti visa, kas gyva. Tėvai, pasmerkdami mirčiai tai, kuris tūkstantmečiais būdavo priimamas kaip Dievo dovana, sulaužo pagrindinius prigimties ir gamtos dėsnius. Nebus nei tikro atgimimo nei tikrosios kultūros, jei nebus apsaugota žmogaus gyvybė. Teisingumas reikalauja, kad ją gintų įstatymai. Įstatymas šiandien baudžia už žmogžudystę, o leidžia abortą, kuris yra ne kas kita, kaip tokia pat žmogžudystė, tik dar žiauresnė, nes sunaikinama bejėgė, tik pradėjusi gyventi būtybė.

Moderni medicina ir biologija nedaro jokio skirtumo tarp negimusių ir gimusių žmogaus. Tą patį liudija ir žmogaus sąžinė. Paradoksas, bet negimusi gyvybė žudoma gydymo įstaigose, kur turėtų būti kovojama už kiekvieną gyvybę akimirksnį. Paminta Kipokrato prisaika ir Dievo įsakymas: „Nežudyk“. Vadinamoji moters apsisprendimo teisė, šeimos planavimas remiantis ekonomine ir socialine padėtimi yra ne kas kita, kaip egoizmas, meilės, šventumo paniekimas. Taip kūdikio gyvybė mokama už gerbūvį, tariamą laisvę. Iš tikrųjų abortą lydi dvasinė degradacija, šeimos išsigimimas. Tokia šeima - tautos pagrindų griovėja, išsigimusi visuomenės ląstelė. Negimusių šaukiami mūsų pagalbos, nes tėvų nuosprendis atima jiems teisę gyventi. Žmogaus gyvybę turi ginti įstatymas, konstitucijoje turi būti aiškiai pasakyta: „leiskite Lietuvai gimti“. Nieko nepadės nei pilietybės, nei kalbos, ne kiti įstatymai, jei nebus ginama pagrindinė žmogaus teisė - teisė gyventi. Išnyksime ir fiziškai, ir dvasiškai, jei atmesime Dievo dovana - gyvybę.

Šiandien reikalaujame, kad negimusių gyvybę gintų įstatymas. Supranatama, įstatymas, pasmerkiantis abortą, nekeičia padėties iš esmės, tai tik prievartinis stabdis slidžiame nuopuolio kelyje. Tik pagalvokime, negimusių gyvybę įstatymas turi saugoti nuo motinos ir gydytojo, tai yra tu, kurie prigimties ir profesijos yra pašaukti tą gyvybę auginti ir saugoti. Švenčiausias dalykas žemėje - gyvybė - neteko vertės ir pagarbos. Įstatymas tik įvardintų daiktus tikraisiais vardais, tačiau pakilti iš to pragaištingo liūno turėsime tik mes patys. Nors Bažnyčia visą laiką stovėjo negimusios gyvybės sargyboje, tačiau daugelis buvo suklaidinti materialistinės pasaulėžiūros ir jai pasidavusio medicinos mokslo teigisio, jog pradėta gyvybė - tik gemalas praeinantis visas evoliucinio vystymosi stadijas. Naujausi technikos pasiekimai leidžiantys filmuoti kūdiko gyvenimą neštumo laikotarpiu patvirtino Bažnyčios poziciją. Ištikinta, kad nuo pat pradėjimo kūdikis turi ne tik žmogiškus organus atliekančius

funkcijas, kurios jau nesikeičia, bet jis jau žmogus, nors ir mažas. Net kūdikio juslės susiformuoja neštume. Penkių savaičių kūdikis jau turi lytėjimo juslę, vėliau atsiranda klausa ir kitos juslės. Šiuolaikinė medicina jau kalba apie tai, kad su negimusių kūdikiu visa šeima turi bendrauti, kaip su savo nauju nariu.

Bręsta nauja pasaulėžiūra atsiveria nepatirtos tikrovės bei gyvybės slėpiniai. Tačiau mokslo ir medicinos darbuotojai neskuba informuoti visuomenės, atrodo, kad mokslui dar nerūpi nei tiesa, nei dora, nei negimusios gyvybės žudymu sužaloti žmonių likimai. Todėl visai pasikliauti galima tik Bažnyčiai. Todėl ir laukiame iš jos dažnesių ir ryškesnių pasisakymų šia ypač skaudžia mūsų tautai problema. Formuokime naują pažiūrą į žmogų kaip dvasinę būtybę nuo pat pradžių pradžios. Ši aukštesnė mūsų sąmonės pakopa leis mus pakilti iš to žiaurumo ir prievartos, kurioje skendi šiuolaikinis žmogus. Todėl

kviečiame visus tautiečius, visas atsikūrusias organizacijas į šventą kovą, kovą už gyvenimą, už tikrąją motinystę. Tevyksta ši kova moralinėje, visuomenėje, politinėje plotmėje.

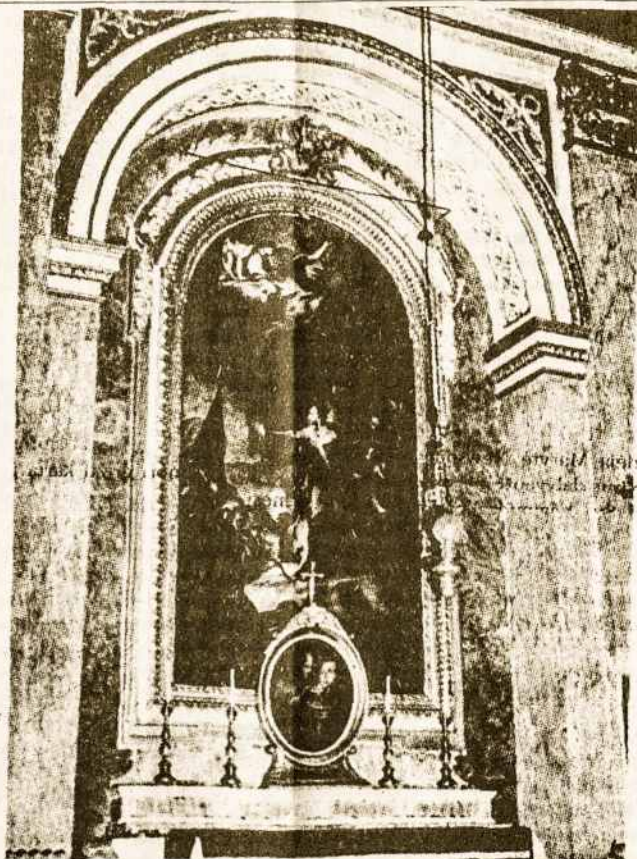
Ugdykime dorą ir tikrąją meilę šeimose. Žadinkime atsakomybę ir sąžinę medikų, kurių pirmoji pareiga - gelbėti kiekvieną žmogišką būtybę. Įtvirtinkime visuomenėje nepalaužiamą nuostatą, pagarbą negimusiam ir motinystės šventumui, pasmerkimą visiems, kas tą nuostatą drįstų pažeiti. Pradėta gyvybė ar motinos gyvybė yra lygiavertės. Tik motinos meilė ją pakylėja aukščiau savęs. Reikalaukime ir siekime, kad įstatymas nedviprasmiškai pasmerktų abortą, kaip nusikaltimą prieš žmogų.

Pasirašė: (Kard. Sladkevičius, arkivysk. Steponavičius, vyskupai: Vaičiūnas, Preikšas, Zemaitis, Matulaitis, Michelevičius, kunigai, mokslininkai, gydytojai, visuomenės veikėjai.)

Gorbačiovas neturi teisės atstovauti Pabaltijo kraštams

Amerikiečių ir sovietų viršūnių susitikimo išvakarėse, trijų Pabaltijo kraštų - Estijos, Latvijos ir Lietuvos užsienio reikalų ministrai paskelbė bendrą pareiškimą, kuriame pažymi, kad Sovietų Sąjungos prezidentas Gorbačiovas neturi teisės atstovauti Pabaltijo kraštams pokalbiuose su prezidentu Bush'u. Bet kurie per viršūnių susitikimą Gorbačiovo pasirašyti susitarimai, liečiantys Pabaltijo kraštus, jų nesaistys ir tokie susitarimai bus laikomi negaliojančiais. Lietuvos, Latvijos ir Estijos užsienio reikalų ministrai, betgi, pažymi, kad Pabaltijo kraštai palankiai vertintų tuos amerikiečių ir sovietų

susitarimus, kurie padėtų atkurti Pabaltijo respublikų nepriklausomybę. Pabaltiečių užsienio reikalų ministrai pareiškime primena aplinkybes, kuriomis Pabaltijo kraštai buvo neteisėtai įjungti į Sovietų Sąjungą, atkreipia dėmesį, kad Vakarų demokratinės Valstybės niekad nepripažino teisėtu šio įjungimo, kad Pabaltijo tautos pakartotinai išreiškė savo pasiryžimą atkurti nepriklausomas valstybes, kad trijų Pabaltijo respublikų Aukščiausiosios Tarybos pastaruoju metu paskelbė neįvykusiais ir negaliojančiais vadinamų liaudies seimų nutarimus dėl Pabaltijo respublikų įsijungimo į Sovietų Sąjungą.

Šv. Kazimiero altorius Šv. Stanislovo bažnyčioje Romoje

Vatikane prasidėjo trijų dienų Europos vyskupų konferencijų atstovų konsultacinis susitikimas, kuriame bus nustatytos gairės turbūt ateinančiais metais įvyksiančiam Europos vyskupų sinodui. Kadangi Lietuvos vyskupai negalėjo atvykti į Romą, Lietuvos vyskupų konferencijai susitikime atstovauja Popiežiškosios Sv. Kazimiero Lietuvių Kolegijos Romoje rektorius prel. Algimantas Bartkus.

Būsimąjį sinodą šv. Tėvas oficialiai paskelbė šių metų balandžio 22 dieną lanydamasis Velehrade, Čekoslovakijoje. Sinodo tikslas: apsvarstyti istorinės reikšmės įvykius, kurie pastaruoju metu yra pakeitę Europą ir Bažnyčią.

Popiežius Jonas Paulius II audiencijoje priėmė konsultacinio susitikimo dalyvius. Jiems pasakytame žodyje šv. Tėvas išsamiai išdėstė būsimąjį sinodą tikslus. Įvykus didesniems pasikeitimams Rytų Europos kraštuose, - kalbėjo popiežius, - iš pagrindžio išėjus šių kraštų krikščionių bendruomenėms, pasibaigus įžūliems žmogaus teisių pažeidimams visuotinė Bažnyčia privalo pasinaudoti tomis vertybėmis, kurias išugdė krikščionys gyvenę anapus geležinės uždangos. Iš kitos pusės, Vakarų Europos Bažnyčia privalo uoliai pasidalinti savo patirtimi su iki šiol persekiotais savo broliais. Kitas svarbus sinodo uždavinys, - kalbėjo šv. Tėvas, - nustatyti bendros veiklos planą ateičiai, savitarpio bendradarbiavimo dvasia ieškoti naujų būdų evangelizuoti ne tik Europą, bet ir visą pasaulį. Tokia Bažnyčios misija ypač svarbi dabar, kai netrukus žengsime į trečiąją krikščionybės tūkstantmetį. Šiais laikais negalima apsiriboti vien tik Dievo žodžio skelbimu; dabartis iš mūsų reikalauja, kad krikščionybės dvasia persunktume visą skubančio ir nepasotinto žmogaus kasdieną, kad krikščioniškosios vertybės neišdildomai paženklintų ne tik vieną kitą žmogų, bet visą visuomenę, visą kultūrą.

LRTV

Vakarų žurnalistai pašalinti iš Lietuvos

Amerikos valstybės departamentas per savo atstovę Margaret Tutwiler pasmerkė Vakarų žurnalistų pašalinimą iš Lietuvos. Pagal spaudos agentūrų informacijas, Lietuvoje yra likę tik tie svetimšaliai žurnalistai, kurie turi dar galiojančius leidimus būti respublikoje. Leidimų galiojimui pasibaigus ir šie žurnalistai turės apleisti kraštą. Šiuo tarpu nežinoma, ar Maskva išduos kitus užsienio žurnalistams leidimus vykti į Lietuvą. Valstybės departamento atstovė, pasmerkusi užsienio žurnalistų pašalinimą iš Lietuvos, dar kartą paragino sovietinę valdžią nepanaudoti jėgos priemonių Lietuvos nepriklausomybės siekiui nuslopinti, pažymėjo, kad Lietuvos klausimas bus svarstomas Amerikos valstybės sekretoriaus sutikime su sovietų užsienio reikalų ministru Shevardnadze. LRTV

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ JAUNIMO LAIKRASTIS.

Redaktorė J. Žilkevičienė, 29 Ormond Rd., Moonee Ponds Vic. 3039.

Laiškas Lietuvon

Labas geroji Lina,

Atsiprašau, kad anksčiau neparašiau. Kai gavau Tavo laiška, tai buvau tik pradėjęs naujus mokslo metus ir neturėjau progos jį atsakyti.

Dėkoju už laiška. Tikra staigmena gauti laiška iš Lietuvos. Dėdė Antanas sakė, kad giminės Lietuvoje nori susirašinėti su manimi. Aš ruošiausi rašyti jį Lietuvą, tik laiko neturėjau. Dabar, gavęs Tavo laiška, turiu progą ir drąsos jį atsakyti.

Atrodo, kad nedaug žinai apie mane: esu šešiolikos metų, liepos mėnesį būsiu septyniolikos metų amžiaus. Esu 177 cm. ūgio, bet noriu būti dar augštesnis, nes labai mėgstu žaisti krepšinį, patinka žvejoti, rašyti, piešti, stovyklauti ir klausyti muzikos. Mano mėgiamiausi valgiai yra cepelinai, kugelis, tešliniai blynai, „pizza“ ... beveik viskas.

Gyvenu didžiausiam Viktorijos valstijos mieste - Melbourne/ antras didžiausias miestas Australijoje. Esu baigęs lietuvių savaitgalio pradžios mokyklą ir baigiu lituanistinius kursus. Dabar lankau australų gimnaziją, sekantieji metai bus paskutiniai. Užbaigęs gimnaziją, norėčiau studijuoti teisę ir būti advokatas. Turiu tik vieną brolių vardą Linas, jis yra keturiolikos metų amžiaus. Jis visą laiką nori žinoti ką aš darau? - mane trukdo, kai noriu susikaupti.

Nepriklausoma Lietuva! Visi australų laikraščiai kasdien rašo apie Lietuvą, ir tik prieš mėnesį, per laikraščius, radiją, televizijas skelbė, kad Lietuva atgavo nepriklausomybę. Mes visi šventėm

Lietuva šiandien

Rusai nenori Lietuvos paleisti, nes jis bijo, kad kiti kraštai irgi norės būti laisvi. Lietuva galvojo, kad ji jau yra laisva, bet Gorbačiovas sako, kad dar vis nėra laisva. Mūsų šeima yra labai nelaiminga, kad Gorbačiovas nepaleidžia mūsų Lietuvos.

Melbourno lietuviai kovo 31d. turėjo demonstraciją, nes jie irgi nori, kad Lietuva būtų laisva.

Tenai buvo daug reporterių ir televizijos stočių aparatų. Tenai lietuviai kalbėjo apie Lietuvą, Latviją Estiją ir kitus kraštus, kurie yra laikomi po rusais.

Aš manau, kad Lietuva bus laisva greitai arba kada nors.

Dalytė Didžytė
5 skyrius, Melbourne

Laisvė tai siela, kuri gaivina mano Tėvynę. Nėra laisvės - nėra nei Tėvynės, nėra Tėvynės - nebus nei laisvės. Mylėdamas Lietuvą - myliu laisvę, kurią tegali man laidoti nepriklausomą šalį, mano Tėvynę
Tumas - Vaižgantas

tą istorinį įvykį, dainavom, šokom, verkėm iš džiaugsmol

Prieš keletą metų, tik maža dalis australų žinojo, kur ir kas Lietuva yra? Dabar visa Australija žino apie Lietuvą ir lietuvius.

Nors gimęs Australijoje, jaučiuosi tikras lietuvis ir pergyvenu tą džiaugsmą - tikrai keistas jausmas, sunku aprašyti ir papasakoti.

Lina, Jūs būkite tvirti. Mes visą laiką galvojame apie Jus, prašome šv. Marijos, kad gelbėtų savo žemę ir lietuvius, renkame aukas Jums, darome išvežtųjų minėjimus, primindami australams sovietų žiaurumus ir sekame kiekvieną mažą žinutę apie Lietuvą laikraščiuose.

Linkiu sėkmės!

Andrius K.
Melbourne

Mano atostogos

Sias atostogas praleidau daugiausiai namuose. Keletą kartų buvau mieste ir kiekvieną kartąėjau pažiūrėti filmų. Jos buvo labai juokingos.

Kai mano mama grįžo iš vienos ekskursijos, tai ji ten susipažino su keleta lietuvių iš Lietuvos. Tai mes juos pavežiojome po Melbourne apylinkes. Buvome Dandenongo kalnuose ir net Cape Schank. Man ten patiko, nes galėjau visur laiptoti. Buvo ir įdomu, nes mane beveik visa banga apliejo. Aš dar užlipau ant aukšto akmens, kuris atrodė kaip kalnas.

Vieną dieną draugė aplankė mane. Paskui mudvi nuėjome pas ją, ir aš ten permiegojau, o iš rytoėjome į miestą.

Per atostogas aš turėjau daugiau laiko pažaisti su sūniu. Suo visur kasa duobes ir laužo gėles. Jis labiausiai mėgsta mano ir Rimo kojas, batus ir rūbus kandžioti, draskyti ir visur išnešioti. Tas mano šuo labai, labai gražus, bet ir labai, labai išdykęs.

Stai, taip ir praleidau atostogas.
Albina Strungaitė
7 skyrius, Melbourne

Ruduo

Prasideda ruduo. Dienos trumpėja. Oras vėsesnis. Lapai krinta nuo medžių. Mūsų kieme aš padėdu tėveliui sušluosti lapus į didelį krūvą. Vėliau sudėginome lapus ir medžių šakas. Rudenį medžių lapai yra raudoni, geltoni, rusvi. Dažnai pučia šaltas vėjas, lyja lietus. Paukšteliais sunkiau surasti maisto. Kai kurie paukščiai išskrenda į šiltus kraštus. Vaikai sukala inkilėlius, kuriuose gyvena paukščiai rudenį ir žiemą. Rudenį aš padėdu tėveliui nukasti morkas, burokas, bulves.

Rimas Strunga
4 skyrius, Melbourne

Pro vilkus i Lietuvą

Mus su mama ištrėmė iš Simno 1945m. Man ėjo septinti, Birutei treti metukai, bet gerai atsimentu to pragaro skonį.

Aklinuose vagonuose buvo tiek žmonių, kad negalėjai atsigulti. Vos neužtroškome be vandens ir oro.

„Molotovskaja oblast, Kudymkarskij rajon, Lespromchoz Vizej“ - čia mus atvežė. Barakai. Knibždėte knibžda blakės. Pasišviečiame balanomis. Duonos tiek, kad mama verkdamo ją mums dalydama. Sakydavome, kad ir pati valgytų, bet ji nusigrėždavo ir tik sukūkdėdavo. Pasirinkę sušalusius bulvių, kepdavome „leploškas“. Mamai padažnėjo silpnumo priepuoliai.

Už upės buvo kalnas. Jame laidojo ir laidojo. „Jei numirčiau, prisiminkit, kur palaidos. Gal užaugsit ir ateisti aplankyti“, - sakydavo mama. Buvo klaiku. Išgyvenome dvejus metus. Mama, tikrai jausdama, kad jėgos baigiasi, nutarė bėgti. Nežinojo nei kaip, nei koku keliu, bet bėgome į Lietuvą.

Turėjome truputį maisto, bet jo greitai nebeliko. Mama silpsta, o Birutę reikia nešti, ji pati negali paeiti per miškus ir peles. Jos kojytės kruvinai pratrynė mamai šonus, klubus. Abi prigula, aš priuogauju žemuogių, kad tik mama galėtų Birutę į Lietuvą parnešti.

Ėjome miškais ir pelkėmis, skendome liūnuose, vilkai tiesiog prieš akis laukdavo. Kartą vilkų būrys apsupo - mama apglėbė mus ir pasakė, kad jeigu pradės draskyti, tegu sudrasko visas kartu. Bet pastovėjo jie, pastovėjo ir apsisukę nuėjo. Vasara. Tikriausiai jie buvo nealkani, o gal pagailėjo ...

Neatsimentu, kokiam kaimelyje mus sugavo. Pašaukė vyriškį su šautuvu ir varėsi per kaimą. Susirinko daug vietinių gyventojų. Žmonės žiūrėjo ir verkė. Davė kas ką turėjo - kas virtų bulvių, kas duonos, kas pieno butelį. Uždarė kažkokiam kambariye. Neatsimentu, ar mus tie vietiniai žmonės išleido, ar pačios pabėgome. Atsiradome stotyje. Vida K

Naminis gyvulys, ar namų „Bosas“?

Gyvuliai buvo žmonių laikomi nuo senų senovės. Ankstyviausieji, kaip arkliai, galvijai, vištos, katės, šunys buvo laikomi pagrindiniai dėl žmonių naudos.

Siais laikais arklių nebereikia dėl transporto ir sunkių darbų. Galvijai ir vištos tebetarnauja žmogui. Bet katės ir šunys tapo žmonių draugais. Kačių nebelaiko pelėms gaudyti. Šunų nebelaiko vien namams saugoti.

Mūsų katinas mielai gaudytų peles, jei jų būtų. Iš jo jokios naudos nėra. Kai mūsų katinas dar buvo kačiukas, jis buvo tik gražus žaisliukas. Su juo galėdavai pažaisti. Jis gaudydavo viską, net savo uodegą. Mūsų kačiukas buvo labai mielas.

Bet neužilgo pastebėjom, kad negalėjai su juo daryti ką tik

norėjai. Nuo pat pradžios bandėm jį išauklėti lauke gyventi ir miegoti, bet jis nepasidavė, ir jokių būdu nenorėjo atsikvilti minkšto fotelio ar krosnies šilimos. Mes taip pat bandėm jo neleptinti ir duoti jam tik vieną kartą valgį dieną. Bet jis reikalavo pusryčių, pietų ir vakarienės. Ir ne bet ką ėda. Reikalauja brangiausios markės kačių maisto! Jis krapšto langą, kad būtų įleidžiamas nakties metu, ir nenustoja tol, kol jo neįleidžiam. Ką katinas nori, tą katinas gauna. Ir niekas negali to pakeisti.

Tėvas būdavo mūsų šeimos „bosas“, bet jo vietą perėmė katinas.
Danius Aras
7 skyrius, Melbourne

Cirkas

Balandžio 24-tą dieną, mokyklos atostogų metu, mūsų visa šeima ir vienas pusbroliis, nuėjome į „Ashtons“ cirką. Cirkas buvo įsitaisęs dideliame parke, labai didelėje palapinėje.

Cirko programos tema buvo praectis, dabartis ir ateitis. Pirmoje dalyje buvo praectis ir 1990 metai, o antroje dalyje - ateitis. Pirmoje dalyje pasirodė akrobatai, arkliai ir dramliai. Akrobatai ir arkliai manęs nedomino. Man labiausiai patiko dramliai.

Buvo trys drambliai, kurie turėjo savo mažus staliukus. Ant staliukų drambliai darė visokius šopus / išdaigas/. Man labiausiai patiko, kai pabaigęs drambliai atsisėdo ant savo staliukų.

Po pertraukos, antroje dalyje buvo tigras ir skrajantys akrobatai. Tigras labai gražiai pasirodė. Atrodė, kad vienas tigras buvo labai supykęs ant savo treniruotojo nes visą laiką riaumuoja. Paskutinis pasirodymas buvo skrajantys akrobatai. Į juos žiūrėjau įtemptai. Jų lankstumas ir vikrumas mane labai stebino.

Buvo labai įdomus cirkas.

Daina Didžytė
7 skyrius, Melbourne

Mokyklos stovykla

Siais metais visi devintos klasės mokiniai važiuovome į stovyklą, kuri buvo Beechworth miestelyje. Aš ten susipažinau su daug mergaičių.

Stovykloje aš labai pavargau. Kiekvieną dieną mes darėm visokius apžvalgos kursus. Reikėjo perlipoti per tvoras, pro skylės ir dar visokių keistų užduočių atlikti teko.

Naktimis mes dainavome senoviškas australiškas dainas, ir porą kartų šokome australiškus miškų šokius ir „disco“. Vieną dieną mes apvaikščiojom Beechworth miestelį. Tai yra labai senoviškas miestelis. Ten mes matėm daug muziejų. Vienaime aš mačiau Australijos žinomo žmogaus Ned Kelly tikrą galvo maketą modelį. Net matėsi, kur jo kaklas buvo nulaužtas kada jis buvo pakartas.

Po penkių dienų buvo laikas namo važiuoti. Visos mergaitės buvome labai išvargusios. Tai buvo malonu būti vėl namuose.

Lina Didžytė
Melbournas

Gailė ir Francis Croarken

Gegužės 20-tą St. John's bažnyčioje Melbourne sutuoktinių Mišių metu, šv. Sakramentu, vedybiniam gyvenimui buvo sujungti Gailė Pranckūnaitė ir Francis (Frank) Croarken. Labai išpūdingas apeigas atliko Rev. Fr. P. Matheson.

Jaunąją, netekus prieš metus tėvelio, į bažnyčią atlydėjo jos dėdė Stasys ir dvi pamergės. Liet. parapijos vyrų choras, vadovaujamas P. Morkūno, pasitiko su griausminga Veni Creator giesme, vargonais pritariant Zitai Prašmutaitei, o jaunas su pabroliais jau laukė prie altoriaus.

Skaitymus atliko jaunojo pusbrolio Chris ir jaunosios puseserė Vida (iš Canberros). Jaunųjų mamos uždegė po žvakę, nuo kurių jaunieji uždegė Jungtvių žvakę, simbolizuojančią dviejų šeimų susijungimą. Jaunieji susikėitė palaimintais žiedais, o Fr. Matheson gražiai kalbėdamas, priminė ir abiejų jaunųjų mirusių tėvelius.

Parapijos vyrų choras nepaprastai gražiai prisidėjo prie iškilmingos nuotaikos.

Vestuvių puota vyko puošniam „Roselyn Court“, kur jaunosius su duona, druska ir vynu pasitiko jų mamos, o po to didelis būrys svečių.

Puotą labai įdomiai su jūmoru pravedė jaunosios brolis Dr. Andrius Pranckūnas. Svečių suvažiavo iš arti ir toli: iš Canberros

ir Beechworth, jų tarpe ir tik Velykų Sekmadienį gimęs Linos ir Andriaus Pranckūnų sūnelis Darius.

Perskaityta daug sveikinimų, telegramų: iš Olandijos, Airijos, Lietuvos ir Amerikos.

Visi atrode smagiai nusiteikę. Po jaunųjų valso, prisidėjo nemažai ir kitų šokėjų.

Sudainuota gerų linkėjimų angliškai, o lietuviškai „Ilgiausių Metų“ nuskambėjo griausmingai, nes nemažai balsingų lietuvių svečių.

Gailė baigusi lietuvišką parapijos

mokyklą, lituanistinius kursus ir liet. šeštadienio kursą. Ilgus metus šoko „Gintaro“ taut. šokių grupėje, dalyvavo liet. skautų organizacijoje. Baigusi Farmacijos mokslus, jau kelinti metai dirba Royal Melbourne ligoninės vaistinėj. Kuriam laikui buvo paskirta dirbti Essendon ligoninėn, kur ji susipažino su jaunuoju Frank. Sužydėjo draugystę, išbujojo meilė, kuri apvainikuota vestuvėmis.

Jaunajai porai linkim Dievo Palaimos, darnaus sugyvenimo, giedrios, sėkmingos ateities.

Pabaltiečių koncertas

Tradicinis Pabaltiečių koncertas Melbourne įvyko gegužės mėn. 27d. Estų namuose. Koncerto programą išpildė Estų moterų choras, Estų vyrų choras, Latvių mišrus choras ir Melbourne Lietuvių „Dainos Sambūris“. Antroje koncerto dalyje visi paminėti chorai dainavo kartu.

Koncertą pradėjo Estų moterų choras, kurį dirigavo Karin Adamson. Padainavo tris dainas. Estų vyrų choras padainavo taip pat tris dainas. Chorui dirigavo Ausma Taves. Estai neturi mišraus choro.

Melbourn „Dainos Sambūris“ padainavo: „Kai aš grėbiau lankoj šieną“, „Ant Vilniaus kalvų“ ir „Laisvės varpas“. Dirigavo Dana Levickienė.

Latvių mišrus choras „Rota“ padainavo 4 dainas. Dirigavo Viktors Bendrups. Vienintelis vyras dirigentas Pabaltiečių choruose.

Antrąją koncerto dalį pradėjo jungtinis Pabaltiečių choras,

diriguojant Ausma Taves, padainavo anglų kalboje „The Baltic union“. Po to sekė dvi lietuviškos dainos: „Tris dienas, tris naktis“ ir „Paleisk, tėveli, lankon žirgeli“. Dirigavo Dana Levickienė. Dvi latvių dainas latviškai padainavo, diriguojant Viktors Bendrups. Dvi estiškas dainas, diriguojant Karin Adamson, sudainavo jungtinis choras estiškai.

Tuo koncertas nebuvo užbaigtas. Sis mišrus Pabaltiečių choras sugiedojo Australijos himną - angliškai, Latvių himną - latviškai, Lietuvos himną - lietuviškai ir Estų himną - estiškai. Sugiedojus himnus sekė dviejų Australų parlamentarų sveikinimai, kalbos ir vėliavų įteikimas.

Koncertas praėjo geroje nuotaikoje, visi chorai buvo gerai pasiruošę, visos dainos skambėjo labai gerai, gausios publikos buvo labai gerai įvertinta. „Dainos

Sambūrio“ seniūnė B. Staugaitienė pakvietė visus atsilankyti į šekantį Pabaltiečių koncertą, kuris įvyks už dviejų metų.

Po koncerto vyko labai geros, turtingos vaišės. Laikė vaišių buvo sutartines dainos - latviškai, lietuviškai ir estiškai. Lietuviai, vadovaujant P. Morkūnui, sudainavo: „Pasivaikščioti išėjau žaliais pagiriais“.

Koncerto dalyvis

Paieškojimai

Gerieji Žmonės, Telaimina Jus Dievas šioje nuostabioje žemėje! Man 20 metų. Kilme, dvasia ir išvaizda esu lietuvis. Mokausi anglų ir prancūzų kalbų, norėčiau susirašinėti su savo bendraamžiu (e). Supažindinčiau Jį (Ją) su savo laisvėjančia Tėvynė ir aš mielai susipažinčiau. Su norširdžiausiais linkėjimais iš Lietuvos. USSR, Lithuania, Kaunas 233042, Savanorių PR. 296 - 57, Neila Girdzijauskaitė.

Australijos Lietuvių Dienos

MELBOURNE 1990 AUSTRALIA

1989 metų gegužės mėnesį XVI-tųjų Australijos Lietuvių Dienų rengimo komitetas paskelbė lietuvių chorinės muzikos konkursa susidedantį iš trijų kategorijų:

I-mą kategorija: Stambesnis veikalas (pav. kantata 15-30 min. ilgio) tinkamas 1990m. Australijos Lietuvių Dienų atidaryme.

II-ra kategorija: Daina (iki 4 min. ilgio) tinkama 1990m. Dainų Sventeii.

III-čia kategorija: Jauno kompozitoriaus-ės (iki 35m. amžiaus) kūryba.

Konkursas baigėsi 1989m. spalio mėnesį ir buvo gauta apie 140 kūrinių iš Australijos, JAV, Kanados ir Lietuvos. Skelbiami šie konkurso rezultatai:

I-ma kategorija:

1-ma premija \$1500 (Aus.) - Vyt. Mikalauskas, Vilnius, už komp. „Lopšinė gimtinei ir motinai“.

2-ra premija \$750 (Aus.) - Leonas Povilaitis, Vilnius, už komp. „Lietuva žaliasai medži“.

3-čia premija \$500 (Aus.) - Jurgis Gaižauskas, Vilnius, už komp. „Mano Lietuva“.

Garbės pažymėjimas - Aloyzas Jurgutis, Los Angeles, už komp. „Malda“.

I I-ra kategorija:

1-ma premija \$500 (Aus.) - Algirdas Klova, Kaunas, už komp. „Tėvynė“.

2-ra premija \$250 (Aus.) - V. Telksnys, Vilnius, už komp. „Kur daina - ten Lietuva“.

Garbės pažymėjimas - L.V. Lapas, Vilnius, už komp. „Mūsų Lietuvos dangau“.

III-čia kategorija, premija nepaskirta.

ALD Informacija

PRANEŠIMAS

Melbourn Lietuvių Pensininkams

Melbourn Lietuvių Pensininkų Sąjunga organizuoja 4 dienų (rugpjūčio 6 -9d.) išvyką į Yarrowongą. Išvykstama rugp. 6d. pirmadienį 8 val. 10 min. iš Spencer Street stoties traukiniu. Grįžtame ketvirtadienį 7val. 35 min. vak. Visa kelionė su apgyvendinimu (kambaryje 2 žmonės) ir pilnu maistu kainuoja \$156 su pensininko kortele. Autobusas vežios po apylinkes ir pokerio mašiną. Bus kelionė laivu po Mulwalla ežerą. Užsisakyti pas V. Sidabrą telef. 830 5084.

Liepos 3d. įvyksta vienos dienos išvyka į Albury. Kreiptis pas V. Sidabrą.

Sekantis Melbourn Pensininkų susirinkimas įvyks liepos 10d. 12 val. antradienį Melbourn Lietuvių namuose.

Melb. Pensininkų Valdyba

Pabaltiečių koncerto dirigentai: D. Levickienė, V. Bendrups, K. Adamson ir A. Taves

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Lietuvių Sv. Kazimiero Kolegijai dar aukėjo \$100 Prelatas P. Butkus MBE, \$293.50 rinkliava bažnyčioje Sydney lietuviškų pamaldų metu. Iki šiol iš viso Kolegijai aukota \$3150 ir ta suma banko tarptautiniu čekiu nusiųsta Lietuvių Sv. Kazimiero Kolegijai Romoje. Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja ALK Federacijos Valdyba.

A.a. Anuprą Rakštelį laidojant už jo vėlę šv. Mišioms aukojo: P. Alešūnienė, J. Ašmonas, A.V. Balnioniai, Genė Baltutytė, M. Birietienė, A.S.B. Butkai, O.J. Bratiškai, J. Brazas, E.V. Čižauskai, A. K. Dičiūnai, O. Duoba, A.J. Jankevičiai, T.J. Jurgelaičiai, V.J. Juškai, A. Kalvaitienė, L. Kilčiauskas, T. Klimienė, E.J. Krikščiūnai, J.P. Lekniai, B. Leitonas, G.D. Manganavičiai, E. Markonienė, P. Mažylis, K. Mioldažys, J. Mikštas, M.V. Miliauskai, K.E. Milinskai, A.S. Mucenieki, N.N., L. Padgurskis, L. Pikelis, S.L. Ramanauskas, S. Raštutis, S. Ribačiauskienė, A.F. Ročius, A. Rukšėnas, O. T.J. Seliokai, V. Sidabra, V.

LIETUVOS ATSTATYMO FONDAS

Lietuvos Atstatymo Fondui iki šiol aukojo: \$150 aukojo J. ir S. Juškai, \$110 Vl. Savickas, \$100 P. Kinderis (Beechworth), \$100 R. Bagdonas (QLD), \$90 I. O'Dwyer, \$80 Dr. M.M. Kalpokas ir \$70 Vl. ir Br. Petkevičius. Po \$50 aukojo A. Butkienė, Paeglis ir Paeglis, Dr. S. Ambrosa (NSW) ir Gyvojo Rožinio Draugija. \$40 aukojo Kovo 11-tas Būrelis ir \$20 G. Bistrin.

Per Melbourn Apylinkės Valdyba surinkta \$63,230.

Nuoširdus aciū.

A. Ramoškienė

(„T.A.“ No. 21. paminėta Jezuit Latviam Ordinas, turi būti Tėvų Jesuitų Ordinas per kun. S. Gaidelį, SJ paaukojo \$500.)

Tautos Fondas

LKVS-GA „Ramovė“ Melbournos skyrius pagerbia savo narį a. a. Juozą Kvietelaitį Tautos Fondui aukojo \$20.

Geelongo bendruomenės pirm. Otto Schrederis a. a. Juozo Kvietelaičio atminimui aukojo Tautos Fondui \$20.

Nuoširdus aciū aukotojams.

Tautos Fondo atstovybė Melb.

Visi į Australijos Lietuvių Dienas Melbourne

Ar jau esate pasiruošę atvykti į Melbourną AL Dienos gruodžio 26-31 dienomis?

Naujus Metus sutiksime Melbournne užbaigdami XVI Australijos Lietuvių Dienas.

Australijos Lietuvių Dienos artėja - visi į Melbourną!

G. Žemkalnis
ALD Informacija

Sukevičius, A. Vingtytė, V.J. Žitkevičiai. A.a. Juozą Kvietelaitį laidojant už jo vėlę aukojusių šv. Mišioms dar turėjo būti Dr.J. Kunca.

A.a. Juozo Kvietelaičio paminklo pašventinimas Fawknere kapinėse birželio 30d. šeštadienį 12 val. ir po to Lietuvos Kankinių koplyčioje Lietuvių namuose už jo vėlę keturnedėlio šv. Mišios.

Kun. Virginijus Lenkaitis - Vilkijos klebonas, birželio 13d. išskrido atgal į Lietuvą, sutvarkyti savo parapijos reikalų. Iš Romos buvo mum pranešta, kad Lietuvoje labai trūksta kunigų ir tik gavęs iš savo Ordinaro - Kardinolo Jo Eminencijos V. Sladkevičius leidimą palikti savo Vilkijos parapiją ir vykti visam laikui į Australiją, galėtų gauti iš mūsų Imigracijos departamento „permanent visa“.

Lietuvių Melbourno Klubo Valdyba

Praneša klubo nariams, kad šių metų rugsėjo 29d. 1 val. p.p., Lietuvių namuose šaukimas metinis narių susirinkimas su sekančia darbotarke: 1) MLK Vald. pirmininko pranešimas; 2) Auditoriaus pranešimo apsvartymas; 3) Paskelbimas Valdybos narių rinkimo rezultatų; 4) Klausimai ir sumanymai.

MLK Valdyba praneša, kad kadencija baigiasi V. Bosikio, R. Mickaus, M. Žiogienės ir A. Rukšėnos pasitraukia iš savo pareigų dėl sveikatos priežasčių. Tai gi reiks išrinkti 4 valdybos narius. Kandidatų pasiūlymo formuliarai gaunami sekmadieniais MLK bare. Juos reikia užpildyti ir grąžinti MLK Valdybai iki š.m. rugpjūčio 15 dienos. Nariai gaus paštu balsavimo korteles, kurias užpildę privalės įteikti iki š.m. rugsėjo 9 dienos.

MLK Valdyba

Lietuvos kardinolas atsako į klausimus

Įtakingasis Prancūzijos dienraštis „Le Monde“ paskelbė pasikalbėjimą su Lietuvos kardinolu Vincentu Sladkevičium. Kardinolas atsako į prancūzo žurnalisto klausimus, liečiančius Lietuvos Bažnyčios gyvenime pastaruoju metu įvykusius pasikeitimus, Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą, galimą Popiežiaus vizitą Lietuvoje. Nepriklausomybės klausimu kardinolas Sladkevičius, tarp kita ko, pažymėjo, kad jam yra nesuprantama, kodėl laisvų kraštų bendruomenė su džiaugsmu į savo tarpą primėmė nepriklausomybę paskelbusią Namibiją arba Angolą, bet delsia priimti Lietuvą. Atsakydamas į klausimą, kaip galima būtų išspręsti į klavietę patekusią Lietuvos problemą, kardinolas pažymėjo, kad nepriklausomybės atkūrimo deklaracijos laikinas sustabdymas galėtų būti kompromisinis sprendimas. Svarbu yra tai, pasakė kardinolas Sladkevičius, kad nebūtų atšaukta pati deklaracija.

Dėl aukų Lietuvai

ALB Melbourn Apylinkės Valdybos pradėtas ganma sėkmingas aukų Lietuvai rinkimo vėjus sužadino susidomėjimą pačių aukotojų ir taip pat neaukotojų. Dėl to Apylinkės Valdyba informuoja, kad:

1) Iki šiol surinkta pinigais \$63,000 ir vaistų aukų vertė yra apie \$15,000.

2) Pasiūsta vaistų ir operacijom reikalingos medžiagos į Lietuvą už apie \$20,000 sumą.

3) Apsiliepiant į PLB Valdybos pirmininko skubų prašymą, pasiuntėm \$10,000 US padengimui transporto išlaidom vaistų surinktų Europoje.

4) Likusi pinigų suma laikoma „Talkoje“ ir ANZ banke.

5) Pasikalbėjus su Lietuvos valdžia apie Svedijoj esamą jos banko sąskaitą ir pasitarus su PLB pirmininku bei mūsų ALB Krašto Valdybos pirmininku ir Adelaidės ir Sydnejaus Apylinkų Valdybomis, nutarėm kol kas susilaikyti pinigų persiuntimo į vyriausybės Svedijos banko sąskaitą, kol nepaiškės Lietuvos ir jos valdžios padėtis, išskyrus, jei mūsų valdžiai reikėtų pinigų šiuo momentu ką nors pirkti. Tai atsargumo priemonė, kurios gal greit neberekės.

6) Daugiausiai vaistų padovanojo Glaxo, Commonwealth Serum Laboratories ir Nicholas Australia.

7) Kiekviena Apylinkė turi savo fondą dėl praktiškumo sumetimų bet visi fondai sudaro bendrą fondą,

kadangi veikiama koordinuotai ir tam pačiam tikslui.

8) Fondų kapitalo judėjimą tikrins Apylinkų rev. komisijos.

9) Valdyba dėkoja savo ir, specialiai paprašyta, Lietuvos vyriausybės vardu, visiem aukotojams ir kviečia tęsti šį kilnų solidarumą su Tėvyne. Lietuvai trūksta ir truks visa ko. Mes galim bent kiek palengvinti mūsų tautos skurdą. Galit palikti testamentuose dalį palikimo Lietuvai.

ALB Melb. Apy. Valdyba

Žurnalistams

Su didžiu apgailėstaviu pranešame, kad Pasaulio lietuvių žurnalistų Forumas, planuotas š.m. birželio 29-30 dienomis Vilniuje, neįvyks. TSRS vedama ekonominė ir politinė blokada, įvažiavimo vizų nebuvimas sužlugdė mūsų pastangas.

Sios gražios idėjos mes neatsisakome ir Forumą surengsime, kai tik atsiras galimybės.

Kartu pranešame, kad tie kolegos, kuriems pavyks minėtu laiku į Lietuvą atvykti, Lietuvos žurnalistų sąjungoje bus sutikti kuo nuoširdžiausiai. Garantuojame žadėtą 12 dienų išlaikymą, surengsime ekskursiją po Lietuvą, pasikalbėsime žurnalistikos ir tolesnio bendradarbiavimo klausimais.

Lietuvos žurnalistų sąjunga

A. A. ANUPRAS RAKŠTELIS

Po sunkios vėžio ligos, kuri jį kankino pusantrų metų, Antanas Rakštelis mirė birželio 10d. Caritas Christi ligoninėje Melbourne. Giliame liūdesyje palikęs 3 seseris ir 3 brolius Lietuvoje: Genovaitę Rakštelytę, Nijolę Putauskiene, Janiną Skrebiene, brolius - Juozą, Vytautą ir Myloką, o čia Melbourne ypač Manganavičių šeimą, su kuria per 37 metus palaikė artimus ryšius, ilgą laiką kartu gyveno, jį globojo ir rūpesingai prižiūrėjo jo ligoje. Daugelį metų Anupras buvo Lietuvių Klubu darbuotoju. Jis buvo gimęs 1930m. kovo 5d. Vaišniūnų kaime, Utenos apskrityje.

Rožančius buvo kalbamas Tobin koplyčioje, po kurio jautrius atsiveikinimo žodžius tarė Klubu vardu - Vladas Bosikis, Valė Balnionienė ir Edvardas Manganavičius. Į laidotuves iš Sydney buvo atskridusi Manganavičių dukrelė Kristina Dičiūnienė. Laidotuvių šv. Mišias aukojo kun. Pr. Daukyns šv. Jono bažnyčioje, kuri buvo pilna ir

sutartinėm giesmėm palydėjo pamaldas. Po kunigo pamokslu palydėtas į Fawknere kapines, kur Anupro tėvelis palaidotas miręs 1969.VIII.12. Pašventinus kapą, visi pagiedojo Marija, Marija ir Lietuvos himną. Sermenys vyko Lietuvių namų svetainėje, kur velionis prisimintas bendra malda.

Anupras paliko šviestį savo gyvenimo pavyzdį, tarnaudamas lietuviškiems reikalams visur buvo paslaugus, sąžiningas, ramaus, tylaus charakterio. Išėkis, mielas Anuprai, Viešpaties Ramybėje.

PD

A. † A. Anuprai Rakšteliiui

mirus, nuoširdžiai užjaučiame visus artimuosius, jo brolius ir seseris Lietuvoje, ir gailiamės netekę Lietuvių Klubu pavyzdingo ir nuoširdaus darbuotoju.

Melb. Lietuvių Klubu Valdyba

A. † A. Anuprai Rakšteliiui

mirus, reiškiamo nuoširdžiausią užuojautą jo broliams, seserims ir jų šeimoms Lietuvoje.

Antanas, Ona ir Jonas Rukšėnai

SPORTINĖS NAUJIENOS

Nors Lietuvoje šiuo metu ir vyksta ekonominė blokada ir viskas Maskvos yra labai varžoma, tačiau sekančių metų IV-sioms Pasaulio Lietuvos Sporto Žaidynėms yra intensyviai rengiamasi. Be pagrindinių sporto šakų, kaip krepšinis, tinklinis ir kitos, tikimasi, kad rengiamose lauko teniso varžybose dalyvaus virš 100 tenisininkų iš Amerikos, Kanados ir Australijos, kur šis sportas yra populiarus. Bus rengiami 5-ki teniso turnyrai, pagal gerumą ir amžiaus grupes, vyresniesiems nuo 35 iki 55 ir daugiau metų. Turnyrai vyks Klaipėdoje, Palangoje, Kaune, Vilniuje ir pačių geriausių, V. Gerulaičio taurėi laimėti - Šiauliuose. Taip kad Australijos lietuviai tenisininkai ruoškitės.

Prieš kurį laiką Lietuvoje lankėsi 1992-ųjų metų olimpiados šeimininkai Katalonijos (Ispanijos autonominė sritis) olimpinio komiteto ir parlamento narys E.B. Pascuala su televizijos grupe. Jie turėjo susitikimą su Lietuvos olimpinio komiteto ir paskirais sporto vadovais. Katalonija, kaip ir Lietuva, siekia olimpinio atskiro pripažinimo ir Lietuvą labai remia. Neseniai parodytas filmas iš Lietuvos labai šiltai buvo priimtas kataloniečių tarpe ir visų 6-šiu milijonų kataloniečių linkėjimai Lietuvai yra - Lietuvos dalyvavimas

1992-ųjų metų olimpiadoje.

Lietuvos jaunieji krepšinininkai, po sėkmingos pergalės jaunių varžybose Anglijoje, gegužės pradžioje dalyvavo Europos jaunių lygos pirmenybėse, kurios vyko Madride. Lietuvai atstovavo net 4-rios komandos, nuo 15-kos iki 18-kos metų. Jaunių grupėje laimėtojai, iš dalyvavusių 40-ties tarptautinių komandų, laimėjo vilniečio E. Kairio ir Australijoje buvusio panevėžiečio R. Sargūno jaunieji baigmėje po pratesimo nugalėję Madrido „Estudiantes“ 93:90. Šioje komandoje du jaunieji yra aukštaūgiai, turintieji 205 ir 206 cm. Tai būsimieji Sabonio pakaitai.

Gegužės 13-tą dieną Lietuvoje buvo švenčiama Lietuvos Olimpinių dienų. Įvairiose vietovėse vyko paskiros sportinės varžybos ir oficialiai buvo paminėta ši olimpinė diena. Kaip išsireiškė LTOK prezidentas Artūras Poviliūnas, tai šios dienos varžybose ir minėjimuose mes susipažinome su pačiais ištikimiausiais kūno kultūrai ir sportui žmonėmis. Lietuvos Olimpinių K-tas nutarė įsteigti būsimiems olimpiečiams stipendijas, kurios bus mokamos nuo šių metų gegužės mėnesio. Jos yra po keturias 300, 250 ir 200 rublių.

Jau kuris laikas vyksta gana karšti ginčai dėl Lietuvos atskiro dalyvavimo būsimose Seattle

(Amerikoje) Geros valios žaidynėse. LTKO įgaliotinis Amerikoje Valdas Adamkus telefaksu pranešė paskutines naujienas Lietuvai, kad grįžęs iš Sov. S-gos organizacinio komiteto pirmininkas, pranešė, kad sovietai sutinka, kad lietuviai parade dalyvautų su savo vėliava Sov. S-gos rinktinėse. Lietuva tokį pasiūlymą atmetė ir Sov. S-gos rinktinėse oficialiai nedalyvaus. Stebėtojai ir turistai taip pat dėl lėšų stokos nedalyvaus.

Antanas Laukaitis

Jungtinis koncertas

Sydnėjaus „Dainos“ choras ir tautinių šokių grupė „Sūkurys“, jaunimas ir senjorai gegužės 27d. davė įdomų koncertą Lietuvos klube.

Dainos choras vad. Birutės Aleknaitytės ir Justino Ankaus išėjo su dainomis akomponuojant buvusiam choro dirigentui Broniui Kiveriui. Choras paskutiniu metu žymiai padidėjęs, tai be abejo įtaka atgimstančios Lietuvos, kai kiekvienas vėl nori būti lietuviu su drasia Lietuvos tauta.

„Sūkurio“ šokius palydėjo „Dainos“ choras su dainomis, tai buvo labai graži kombinacija. Bronius Kiveris grojo akordeonu šokių melodijas. Visą koncertą labai šiltai priėmė gausi publika.

Koncerto programą pranešinėjo Rasa Žižytė-Blansjaar, jos vyras olandų kilmės šoka tautinius šokius ir dainuoja „Dainos“ chore.

Koncertui pasibaigus visus pasveikino svečias iš Lietuvos parlamento Stasys Kašauskas. Svečias buvo giliai sujudintas tokių patrijotinių dainų garsais. Tik visai netolimoje praeityje svečias būtų, nedrįsęs viešai kalbėti, arba rodyti bet kokios simpatijas išeivijos veiklai.

Kristina Coxaitė padėjo už paramą „Sūkuriui“, kurie ruošėsi važiuoti į Dainų šventę Lietuvoje ir apgailestavo, kad teko kelionę atšaukti, nes rusai neišduoda vizų. Tai vienas būdas įtikinti jaunimą, kas yra komunizmas ir okupacija. Kiek metų tėvai ir kiti bandė aiškinti mūsų jaunimui apie mūsų krašto okupantus, apie kuriuos jaunimas buvo susidaręs gan palankią nuomonę.

Tinka lietuviška patarlė - nėra to blogo kas neišeitų į gerą. Politiniai pabudo mūsų jaunimas ir didelė dalis vyresniosios kartos. Tai rezultatas Lietuvos blokados. Lietuvai laisvė ateis ne per ginklą, bet per dainas ir šokius ir tvirtą visų mūsų tikėjimą į Laisvą ir Nepriklausomą Lietuvą.

Kor.

REMKIME TAUTOS FONDA.

nes tai yra pagrindinis pasauliniu mastu organizuotas lėšų telkimas kovai už Lietuvos valstybinę tautinę ir kultūrinę laisvę.

REMKIME LIETUVOS LAISVĖS IŽDA

nes čia sukaupti pinigai atiteks Lietuvai: kada išsivaduos iš pavergimo. Paremiant testamentiniu būdu būtina sąlyga įrašyti tikslų Tautos Fondo pavadinimą angliškai - Lithuanian National Foundation, Inc., (Tautos Fondas). Nepamirškime - remdami Tautos Fondą ir Lietuvos Laisvės Iždą - jungiamės su kovojančia Lietuva.

Tautos Fondo Atstovybė Melbourne

SYDNĖJAUS KRONIKA

Lietuvos Parlamentarai Sydnėjū

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų viceministras Valdemaras Katkus ir parlamento narys Stasys Kašauskas atskrido į Sydnėjų gegužės 25d. Tą pačią dieną inž. Vytauto Juškos iniciatyva buvo suorganizuota spaudos konferencija SBS Radio stotyje.

Gegužės 26d. Lietuvos parlamento atstovai padarė plačius pranešimus Lietuvos bendruomenėi, Lietuvos klube. Atsakė į įvairius klausimus liečiančius dabartinę padėtį Lietuvoje.

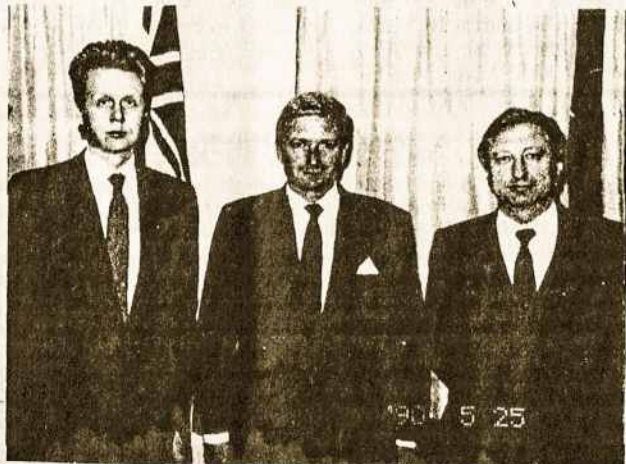
Valdemaras Katkus įteikė kopiją Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo aktą Australijos Lietuvos bendruomenės pirm. Juozui Maksvyčiui. Pirm. J. Maksvytis padėjo už atvykimą ir pranešė, kad Krašto valdyba yra paskyrusi 25 tūkstančius dolerių vaistų pirkimui Lietuvai. Svečius

pasveikino nesenei paskirtas Lietuvos Respublikos Įgaliotinis Australijoje Dr. A. Kabaila. A. Giniūnas Sydnėjaus Apylinkės pirm. svečiams įteikė po simbolines dovanėles mūsų iškiliems svečiams.

Po pranešimo svečiai ir etninių bendruomenių lyderiai ir žurnalistai pietų metu turėjo kitą spaudos konferenciją, kurią sėkmingai ir idomiškai pravedė Vytautas Juška.

Kaip pranešė SBS TV Canberroje svečiai susitiko tik su žemo rango pareigūnais. Dėka asmeninių pažinčių birželio 1. po operacijos sveikstantis Australijos Ministeris pirm. Bob Hawke priėmė Lietuvos užsienio reikalų viceministrą V. Katkų. Įjlydėję Dr. A. Kabaila ir V. Šlėteris, kurio pažinčių dėka buvo gautas šis priėmimas.

A. Kramilius

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministro pavaduotojas Valdemaras Katkus ir Lietuvos Respublikos parlamento narys, rašytojas Stasys Kašauskas susitikime su NSW Premjeru Nick Grainer.